

Språktypologi er en disiplin som tar sikte på å systematisere forskjeller og likheter mellom ulike språks språkssystem (Andersson, 2001), i denne undersøkelsen først og fremst på det syntaktiske nivået. En viktig grunn til at vi er interessert i språktypologi og språksystemers egenskaper, er knyttet til tverrspråklig påvirkning eller transfer, altså det at en innlærers kunnskap om et språk kan påvirke tilegnelsen av et annet (Jarvis, 2017, s. 12).

Studien som presenteres i dette innlegget, undersøker korrekthetsgraden av noen sentrale syntaktiske trekk i tekster skrevet på norsk av voksne innlærere og forsøker å avdekke hvorvidt tverrspråklig påvirkning fra førstespråket kan forklare forskjeller i korrekthetsgrad mellom ulike morsmålsgrupper. 267 tekster på B1-nivå er hentet fra Norsk Andrespråkskorpus (ASK); tekstene er skrevet av innlærere med ett av førstespråkene engelsk, tysk, polsk, spansk, somali eller vietnamesisk. Analysen grupperer tekstene på ulike måter etter morsmålenes typologiske egenskaper og sammenligner gruppene med hensyn til forekomst av feil i fire syntaktiske variabler: pronomentvang, underinvertering i hovedsetninger, plassering av setningsadverbial i hovedsetninger, og ordrekkefølgefeil generelt.

Generelt viste frekvensen av syntaktiske feil seg å være lav; mange tekster hadde 0 eller 1 feil av hver type. Analysene gir støtte til to av studiens hypoteser: En høyere andel innlærere med pro-dropp- språk som førstespråk (spansk, polsk, vietnamesisk) gjør pronomentvangfeil enn innlærere med andre førstespråk (engelsk, tysk). Dessuten er det slik at en høyere andel innlærere med relativt fri leddrekkefølge i førstespråket (spansk, polsk) gjør underinverteringsfeil enn innlærere med andre førstespråk (engelsk, vietnamesisk). En hypotese om at en lavere andel innlærere med fast negasjonsplassering i førstespråket (engelsk) skulle gjøre negasjonsplasseringsfeil enn innlærere med friere negasjonsplassering i førstespråket (tysk) ble tilbakevist. Frekvens av ordstillingsfeil generelt var lavest blant innlærerne med det mest analytiske førstespråket (vietnamesisk), som man kunne forvente. De somalitalende hadde høyest frekvens av feil generelt, men ikke spesielt høy frekvens av syntaktiske feil.

Studien gir dermed støtte til teorier om (positiv) tverrspråklig påvirkning, men trekker også frem vanskeligheter med å sammenligne ulike morsmål og ulike innvandrergupper på denne måten.

Referanser

- Andersson, L.-G. (2001). *Språktypologi och språkläktskap*. Stockholm: Liber.
- Jarvis, S. (2017). Transfer: An Overview with an Expanded Scope. I A. Golden, S. Jarvis & K. Tenfjord (Red.), *Crosslinguistic Influence and Distinctive Patterns of Language Learning: Findings and Insights from a Learner Corpus* (s. 12-28). Multilingual Matters.